

Tjänsteskrivelse – kartstudie av naturligt förekommande arsenik och förslag på fortsatt utredning

Sammanfattning av ärendet

Eftersom flertalet provtagningar i samband med byggnadsprojekt visat förhöjda halter av arsenik samt en genomförd undersökning av Statens geotekniska undersökning (SGU) som också den visar på förhöjda halter av arsenik kan slutsatsen dras att det kan finnas höga halter av arsenik som är naturligt förekommande i Lekebergs kommun.

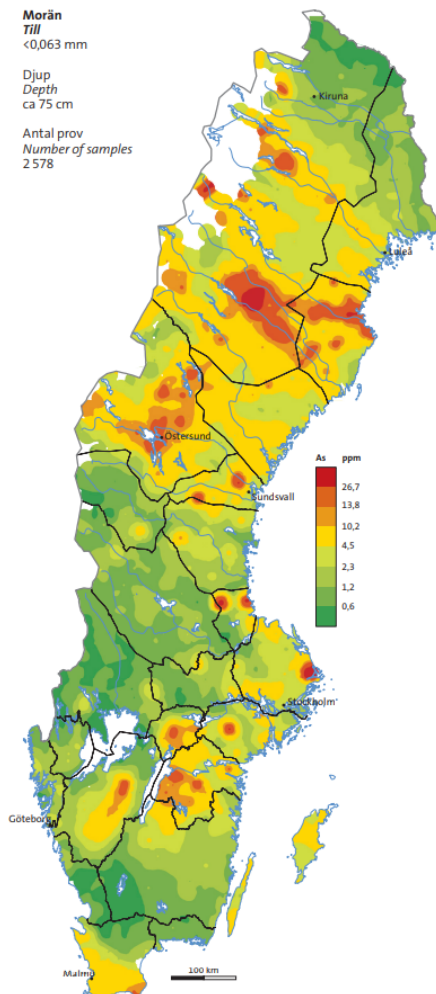
WSP har anlåtats för att ta fram en övergripande kartstudie som visar var det finns risk att förhöjda halter av naturligt förekommande arsenik kan förekomma i mark och dricksvatten.

Samhällsbyggnadsförvaltning Sydnärke föreslås få i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med kostnader för att ta fram förslag till riktlinjer och rekommendationer med anledning av risk för naturligt förekommande arsenik i mark och dricksvatten.

Ärende

Genomförd kartläggning och avgränsning av områden med risk för naturligt förekommande arsenik i dricksvatten och mark

I samband med några byggnadsarbeten i Fjugesta har prover tagits som visar på förhöjda halter av arsenik. Dessa prover, samt en genomförd provtagning av Statens geotekniska undersökning (SGU), har lett till slutsatsen att det kan finnas förhöjda halter av arsenik i jord och dricksvatten som är naturliga och som inte beror på att marken förorenats. Även SGU:s geokemiska atlas visar att Lekebergs kommun är ett av de områden i Sverige som har förhöjda halter av grundämnet arsenik.

Karta från SGU:s geokemiska atlas över var förekomsten av arsenik förekommer i Sverige.

För att få reda på var i kommunen det kan finnas risk för förhöjda halter av arsenik anlätades WSP med uppdraget att översiktligt visa eventuella områden i kommunen där naturliga, men förhöjda, halter av arsenik kan förekomma.

WSP har nu genomfört kartstudien med tillhörande PM, se bilaga, som visar att det finns områden i Lekebergs kommun där det finns teoretisk risk att mark har högre halter än de riktvärden som naturvårdsverket anger som lämpliga ur boendesynpunkt och verksamhetsynpunkt i samband med återställning av förorenad mark. Rapporten visar också vilka områden i kommunen där det finns risk för höga halter arsenik i dricksvatten från enskilda brunnar eller i marken.

WSP:s framtagna karta används nu som underlag i handläggningen genom att Samhällsbyggnad Sydärke kräver provtagning inom markerade områden på kartan inför beslut i ärenden som rör detaljplan, lokaliseringsärenden, bygglov och bygganmälan.

Behov av riktlinjer och rekommendationer

Delar av kommunens yta är nu utpekade som riskområden för förhöjda halter av arsenik. Det innebär att det finns behov av riktlinjer och rekommendationer för såväl detaljplanering, lokaliseringsärenden, bygglov med mera, som för de som redan idag bor och verkar inom riskområden.

Bland annat finns behov av tydliga riktlinjer vid vilka typer av åtgärder som borde innebära krav på provtagning. När man bygger till exempel en villa är det självklart att provtagning krävs, men om det ska krävas provtagning till exempel vid mindre omfattande markarbeten är inte beslutat på grund av att det saknas kunskap om riskerna vid mindre omfattande hantering av jord inom riskområdet.

Samhällsbyggnadsförvaltning Sydnärke föreslås få uppdrag att ta fram sådana riktlinjer och rekommendationer. Detta bedöms inte rymmas inom Sydnärkes Miljö- och byggnadsnämnds budget 2023 då det kommer kräva stöd av externa resurser (konsulter). Kommunstyrelsen kommer därför behöva skjuta till medel för uppdraget men underlag saknas för att kunna ta ställning till detta.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen

1. Ger Samhällsbyggnadsförvaltning Sydnärke i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med kostnader för att ta fram förslag till riktlinjer och rekommendationer med anledning av risk för naturligt förekommande arsenik i mark och dricksvatten.

Bilagor

- Övergripande utredning, Lekebergs kommun. WSP 221116
- Arsenik och hälsoeffekter, Samhällsbyggnad Sydnärke, 221114

LEKEBERGS KOMMUN

Gustav Olofsson
Kommundirektör

Fredrik Idevall
Chef Samhällsbyggnad Sydnärke

Matilda Ericsson
Samhällsbyggnadsstrateg